

BUTLLETÍ

DE LA

INSTITUCIÓ CATALANA D'HISTORIA NATURAL

Nulla unquam inter fidem et rationem vera dissensio esse potest.

CONST. DE FID. CATH. C. IV.

FULLA FRANCA ALS AFICIONATS A LAS CIENCIAS NATURALS

REDACCIÓ: Plassa de Santa Ana, núm. 20, 1.er, Barcelona

INSECTES OBSERVATS A MONTCADA

EN LAS EXCURSIONS DE 21 DE MAIG DE
1897 A 27 DE JULIOL DE 1899 Y
DEL 10 D'ABRIL DE 1900.

Montcada, bonica vila situada a uns 5 k. de Barcelona, s'ha convertit avuy en un lloch d'esbarjo pels barcelonins acomodats, sentada junt al Besòs y al peu del turó que porta son nom, que recorda temps gloriosos en las gestas de nostra Patria; està voltada de petits conreus y a ponent per magnífichs boscos de pins y alzinas, aclarits tot sovint per la destralticua dels llenyadors.

Las arbredas de vora'l Besòs, ombrívolas y frondosas, formadas per *Populus*, *Ulmus* y *Salix*, de fullas platejadas, albergan bon nombre de plantas y insectes interessants, que fan molt profitosa al naturalista l'exploració detinguda de dits llochs, com també la dels boscos esmenats, ont creixen raras orquídeas y volan papallonas de colors llampants.

En els arenals del Besòs abundan els coccinellits y els tenebrionits, y en la acequia o Rech Comtal, els Hidrocànters de tota mena.

He resolt ajuntar tots els datos de tres excursions, feta la primera ab l'eminent botànich D. Joan Cadevall y Diars, professor meu d'Historia Natural, a qui dech en primer lloch mon agrahiment per haver guiat mos primers passos en

el camí de las Ciencias Naturals, molt especialment en la Botànica. Igual he d'agrahir, y may podré ferho com és degut, al digníssim y venerable entomòlech D. Miquel Cuní y Martorell, que a son vast saber uneix una modestia poch comú y que ab l'afecte y la benevolencia que li és propia ha resolt sempre mos dubtes, m'ha apoyat ab sos consells y m'ha encoirat per que seguís sempre y ab perseverancia l'estudi de la ciencia entomològica.

COLEÓPTERS

Harpalus decolor, Fr. et Lat. Sota las pedras, vora'l Besòs. Abril.

Harpalus cupreus, Dej. Id., id. Abril.

Chlaenius velutinus, Fr. Id., id., id., id. *Geotrupes thypæus*, L. En la carretera de Barcelona.

Onthogagus taurus, L., ♂. y ♀. En el fem, vora'l Besòs.

Anoxia villosa, Fr. Vola cap al tart al voltant de las alzinas (Quercus). Juliol.

Hoplia cœrulea, L. En las altas gramíneas de las voras del Besòs. Abril.

Lampyris mauritanica, Fr. Abril. Vola cap al tart.

Telephorus melanurus, Fr. En las altas herbas de la via fèrrea. Abril.

Telephorus bicolor, Fr. ? Id., id., id.

Cistela fulvipes, Fr. En las herbas.

Cistela ceramboydes, Fr. Id., id.

Mordella fasciata, Fr. En las flors.

Heliopathes montivagus, Fr. En els arenals del Besòs.

Heliopathes emarginatus, C. Id., id. Especie propia d'Iberia.

Heliopathes lineato punctatus, Id., id. Especie propia d'Iberia.

Opatrum sabulosum, Id., id.

» *setulosum*, Id., id.

» *rusticum*, En els camins.

Myiobris 12; *punctata*, Ol. Juliol, vora'l camí de la Torre del Frare, sobre la Scabiosa.

Hylotrupes bajulus, L. Juliol, en els pals del telègraf, id., id.

Callidium variabile, L. Id., id., id.

Clytus verbasci, L. En las flors de las Ombelíferas, vora la Torre del Frare.

Clytus floralis, Pall. Ab l'anterior.

» *quadripunctatus*, Fab. Ab els anteriors, però més raro.

Adimonia tanacetii, Fr., ♂ y ♀. En els arenals al peu de las plantas *Tamarix gallica*, L.

Plagioderma armoricæ, L. Sobre'l roldó *Coriaria myrtifolia*, L., vora'l Rech Comtal.

Gyrinus natator, L. En el Rech Comtal.

» *striatus*, Fr. Id., id.

Lixus angustatus, Fr. Abril, abundantíssim en un camp de favas.

Edemera cærulea, L. En las flors de las compostas y dels convolvulus dels llochs humits.

Larinus ursus, L. En las calàtides secas de la *Carlina corymbosa*, L.

Chrysomela menthrasti, L. En llochs humits sobre la *Mentha rotundifolia*, L.

HEMÍPTERS

Odontotarsus grammicus, Fr. Juliol, entre las canyas, Besòs.

Raphigaster griseus, L. En ol tronch dels *Populus alba*, L. Abril.

Graphosoma lineatum, L. Sobre'l *Apium cult.* Juliol.

Reduvius personatus, L. A vora'l Besòs. Abril.

Pirates stridulus, Fr. Corre entre l'herba buscant altres insectes en que fer presa.

Syromastes marginatus, F. Besòs.

Tettigonia viridis, Fairmr.

LEPIDOPTERS

Pieris brassicae, L. En las hortas. Abril y Juliol.

Pieris rapae, L. Ab l'anterior a l'Abril.

Arge galeata, L. Vola pels marges entre las flors de la Scabiosa. Abril.

Arge phisiche, Berce? Id., id. Abril.

Leucophasia sinapis, L. En els llochs alts y descoberts.

Leucophasia sinapis, var. ♀. *Erisymie* Gll. Ab el tipo.

Colias edusa, L. Vola als llandars dels boscos y en las pradas.

Lycæna agestis, ♂, Berce. Entre las gramíneas del Besòs.

Vanessa antiopa, Berce. Vola molt alt entre'ls *Populus* del Besòs. A la Primavera tenen la vora de las alas blanca; a la tardor, groga (Cuní).

Melitea athalia, Berce. Pels torrents.

Satyrus proserpina, Berce. Raro en els boscos d'alzinas.

Satyrus hiperanthus, L. Ab l'anterior; més comú.

Satyrus semele, L. Id., id.

» *megaera*, L. No abunda.

» *Egeria*, Esp. Abunda per tot arreu.

Satyrus tithonus, L. En els boscos.

» *pamphilus*, L. Vola entre las gramíneas dels claps àrids.

Callimorpha hera, En las arbredas del Besòs.

NEURÓPTERS

Lestes viridis, L. Vora'l Rech Comtal.

Creagris plumbeus, L. En els arenals del Besòs.

Calopteryx hæmorrhoidalis, Van. En las plantas de vora'l Rech Comtal.

Panorpa communis, L. Id.

Libellula depressa, L. No gaire lluny de l'aigua.

ORTÓPTERS

Forficula auricularia, L. Sota las pedras.

Labidura riparia, Pall. Sota la bròssa de vora'l Besòs.

Mantis religiosa, L. Entre l'herba, vora'l Besòs.

Bacillus, Sp. En el bosch.

Locusta viridissima, L. ♂♀ Entrel'herba, llochs humits.

Ephippiger, Sp.

DÍPTERS

Lucilia cæsar, L.

Tipula oleracea, L. En las hortas.

HIMENÓPTERS

Halictus uniformis, clas. Mus. Mart.

Anthophora femorata, Lat. En las flors del *Sinefitum tauritum*, L.

SALVADOR MALUQUER Y NICOLAU

NOTAS NEUROPTEROLOGICAS

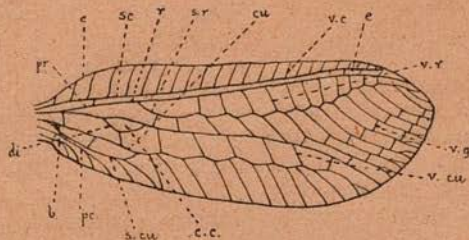
POR EL

RVDO. P. LONGINOS NAVAS, S. J.

III

EL GÉNERO *CHRYSOPA* EN ESPAÑA

ADVERTENCIA. — Para más fácil inteligencia de varios términos que se han de emplear frecuentemente, ponemos el dibujo amplificado del ala anterior de la *Chrysopa vulgaris*, Schn.

Explicación de la figura: c., Vena costal. — sc., Vena subcostal. — r., Radio, ó vena radial. — pr., Procúbito, ó vena procubital, ó cúbito anterior. — cu., Cúbito, ó vena cubital posterior. — pc., Vena postcostal ó postcubital. — b., Vena basilar. — s. r., Sector del radio. — di., Ramo divisorio del procúbito. — s. cu., Sector del cúbito. — e., Estigma. — v. c., Venillas costales. — v. r., Venillas radiales. — v. g., Venillas gradiformes. — v. cu., Venillas cubitales. — c. c., célula cubital.

I

Caracteres del género *Chrysopa*, Leach

Neurópteros de tamaño mediano ó pequeño, de color verde más ó menos amarillento.

Cuerpo y alas con pelos, sin escamillas.

Cabeza y órganos bucales de forma ordinaria, sin pico. Labro entero. Antenas filiformes, largas, terminadas en punta. Ojos amarillos ó rojizos, de hermoso color de oro en vida, lívidos ó parduscos en seco.

Alas hialinas, tectiformes en estado de reposo, las anteriores más largas que las posteriores. Procúbito ó vena procu-